

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/065 van 13 juni 2023

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	uitvoeringsbesluit bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
roepnaam	(uitvoeringsbesluit subsidiëring sociaal-cultureel volwassenenwerk)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 26 mei 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, Minister – President van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management van 30 mei 2023, ontvangen door de VTC op 31 mei 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 13 juni 2023 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 13 juni 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *uitvoeringsbesluit bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk* (hierna "het Ontwerp"), wat de artikelen 24 tot en met 26 betreft.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp omvat de verdere uitwerking van het geoptimaliseerde beoordelingskader en de geoptimaliseerde evaluatie- en beoordelingsprocedure binnen het voornoemde decreet. Deze optimalisaties kwamen tot stand in samenspraak met het sectorale steunpunt en de belangenbehartiger.
4. Het Ontwerp werd opgesteld in lijn met de herijking van de sectorale cultuurdecreten. De formulering van de terminologie, de vormelijke aspecten en de generieke bepalingen en procedures die binnen het ontwerp zijn uitgewerkt zijn het resultaat van deze harmoniseringsoefening binnen het beleidsveld cultuur.
5. Het Ontwerp omvat de uitwerking van alle bepalingen die in het voornoemde decreet werden gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.
6. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Afdeling 4. De verzameling van beleidsrelevante gegevens

Art. 24.

§1. In dit artikel wordt verstaan onder Bestuursdecreet: het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§2. De administratie wordt belast met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie die informatie bevat over het beleidsveld Cultuur, conform artikel III.113/3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§3. Om de doelstellingen, vermeld in artikel III. 113/3, tweede lid, van het Bestuursdecreet, te bereiken, kunnen van de organisaties die op basis van het decreet van 10 maart 2023 een subsidie ontvangen, de volgende categorieën van gegevens in de beleidsdatabank worden verzameld:

- 1° *financiële gegevens;*
- 2° *gegevens over personeel, medewerkers, vrijwilligers en andere aangestelden;*
- 3° *organisatiegegevens;*
- 4° *werkings- en activiteitengegevens.*

Als de bovenstaande categorieën persoonsgegevens bevatten, is de verwerking ervan in overeenstemming met hoofdstuk 9 van het decreet van 10 maart 2023. De administratie treedt in dat geval op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens.

§4. Om de databank, vermeld in paragraaf 2, te voorzien van relevante beleidsinformatie, kan de administratie een beroep doen op statistisch onderzoek, bevragingen, beleidsmonitoring van systemen, simulaties en het koppelen van data uit verschillende gegevensbronnen.

Art. 25.

De sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen, vermeld in artikel 3, derde lid, 1° en 2°, van het decreet van 10 maart 2023 leveren jaarlijks uiterlijk op 30 april een lijst met beleidsrelevante gegevens aan via een webapplicatie.

De beleidsrelevante gegevens worden opgenomen in de beleidsdatabank, vermeld in artikel 24, §2.

Art. 26.

De bevoegde minister kan de nadere regels bepalen voor:

- 1° de bekendmaking van de gesubsidieerde activiteiten;
- 2° de indicatoren die toelaten om bij de beleidsevaluatie de subsidie inhoudelijk en financieel te evalueren.

7. De VTC gaf reeds advies over het decreet op 14 juni 2022¹ en kwam alsdan tot de volgende conclusies:

51. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp of de memorie van toelichting (luik 2);
- de uitwerking van de doeleinden concretiseren, minstens bij de verwerkingen voldoende transparantie bieden over de manier waarop de verwerkingen bijdragen tot de realisatie van dat doeleinde (luik 3);
- “de dienst die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk” ook effectief benoemen (luik 4);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de categorie “persoonlijke kenmerken” wijzigen naar “kenmerken die noodzakelijk zijn om een evenwichtige en representatieve vertegenwoordiging te verzekeren” (luik 5);
- bij de ontvangers preciseren wie deze externe deskundigen en experts zijn onder verwijzing naar de taakstelling (luik 5);
- een maximale bewaartermijn opnemen in het Ontwerp, minstens criteria opnemen die toelaten om een maximale bewaartermijn te bepalen (luik 5);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

personeel, medewerkers, vrijwilligers en andere aangestelden;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft (blijkens het decreet): identificatiegegevens, opleidingsgegevens, loon- en tewerkstellingsgegevens.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

¹ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2022_056_advies.pdf

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, artikel 6, artikel 11, §2 en artikel 15, die luiden als volgt:

Artikel 6.

De Vlaamse Regering kan voor elk van de subsidie-instrumenten, vermeld in artikel 3, derde lid, en voor de subsidie, vermeld in artikel 52, de nadere regels bepalen voor de volgende aspecten:

- 1° de indiening van de aanvraag;*
- 2° de beoordeling van de aanvraag;*
- 3° de evaluatie van de werking;*
- 4° de toekenning van de subsidie;*
- 5° de aanpassing van het beleidsplan, als dat van toepassing is;*
- 6° de opmaak en evaluatie van de beheersovereenkomst, als dat van toepassing is;*
- 7° de uitbetaling van de subsidie;*
- 8° de verantwoording van de subsidie;*
- 9° het toezicht op de aanwending van de subsidie;*
- 10° de eventuele maatregelen in het kader van het toezicht, vermeld in artikel 10;*
- 11° de beoordelingscriteria, vermeld in artikel 15, 37, 42 en 48;*
- 12° het bepalen van de score per beoordelingscriterium, vermeld in artikel 15, 37, 42 en 48;*
- 13° de grootte van het beschikbare krediet;*
- 14° de categorieën van de subsidiabele en niet-subsidiabele kosten;*
- 15° de indicatoren die toelaten om bij de beleidsevaluatie de subsidie inhoudelijk en financieel te evalueren;*
- 16° de subsidievereisten.*

De Vlaamse Regering voorziet bij de bepaling van de procedure voor de beoordeling van aanvragen voor de werkingssubsidies, vermeld in artikel 3, derde lid, 1°, 2° en 3°, in de mogelijkheid voor de aanvrager om via een repliek te reageren op het voorlopige resultaat van de beoordeling en op het voorlopige resultaat van de evaluatie.

Artikel 11.

(...)

§2. Een organisatie waaraan een werkingssubsidie is toegekend, kan een reserve aanleggen.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor de reservevorming.

Artikel 15.

De beoordeling, vermeld in artikel 22, en de evaluatie, vermeld in artikel 25, gebeuren aan de hand van al de volgende inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria:

- 1° de uitwerking van de missie en visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie en de inpasbaarheid ervan binnen de doelen, vermeld in artikel 3, eerste lid;*
- 2° de verhouding van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de actuele maatschappelijke context die ze zelf omschreven heeft;*
- 3° de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie;*
- 4° de bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen;*
- 5° de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan;*
- 6° de relevantie en uitstraling van de werking voor het Nederlandse taalgebied of voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;*
- 7° de bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie aan het realiseren van sociaal-culturele participatie van iedereen;*
- 8° het betrekken en ondersteunen van vrijwilligers en hun plaats in de organisatie;*
- 9° het zakelijke beleid van de organisatie ter ondersteuning van het inhoudelijke beleid;*
- 10° de concretisering en onderbouwing van het inhoudelijke beleidsplan in een realistisch financieel meerjarenplan;*

11° de toepassing van principes van goed bestuur.

De Vlaamse Regering werkt de beoordelingscriteria, vermeld in het eerste lid, verder uit in subcriteria voor de beoordeling van de subsidieaanvraag en subcriteria voor de evaluatie van de kwaliteit van de werking.

11. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Hoofdstuk 9. Bepalingen over de gegevensverwerking

Artikel 54.

De administratie² treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van dit decreet om de doelstellingen, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te kunnen bereiken.

De volgende categorieën van personen hebben toegang tot de verwerkte persoonsgegevens, in het kader van de uitvoering van dit decreet:

1° de personeelsleden van de administratie;

2° de externe experts, vermeld in artikel 18 en 20.

De sociaal-culturele volwassenenorganisaties, de sociaal-culturele initiatieven en het steunpunt, vermeld in artikel 3, derde lid, mogen persoonsgegevens verwerken in het kader van het indienen en verantwoorden van hun dossier bij de administratie, en bij de uitvoering van hun taken, vermeld in dit decreet. De sociaal-culturele volwassenenorganisaties, de sociaal-culturele initiatieven en het steunpunt treden in het voormelde geval op als verwerkingsverantwoordelijke van die persoonsgegevens.

Artikel 55.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op de volgende categorieën van betrokkenen:

1° externe experts en kandidaat-experts;

2° medewerkers, vrijwilligers, verantwoordelijken en bestuursleden van de sociaal-culturele volwassenenorganisaties en sociaal-culturele initiatieven;

3° personeel, vrijwilligers, verantwoordelijken en bestuursleden van het steunpunt sociaal-cultureel werk, vermeld in artikel 39;

4° personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan;

5° contactpersonen bij de sociaal-culturele volwassenenorganisaties en het steunpunt sociaal-cultureel werk, vermeld in artikel 39.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op de volgende categorieën van persoonsgegevens:

1° identificatiegegevens, waaronder het rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid;

2° geslacht;

3° leeftijd;

4° financiële gegevens;

5° opleidingsgegevens;

6° loon- en tewerkstellingsgegevens;

7° mandaten;

8° taalvaardigheid;

9° expertise.

² De dienst bevoegd voor het sociaal – cultureel volwassenenwerk

Artikel 56.

De administratie vraagt in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens op bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Als de gegevens niet in de voornoemde authentieke bronnen beschikbaar zijn, kan de administratie die gegevens verkrijgen bij de aanvrager.

De administratie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

1° de tewerkstellingsgegevens van de aanvrager met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen;

3° de opleidingsgegevens van de medewerkers, vrijwilligers en verantwoordelijken van de aanvragers, van personeel, vrijwilligers, verantwoordelijken en bestuursleden van het steunpunt sociaal-cultureel werk, vermeld in artikel 39, van personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan en van kandidaat-experten, met het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenen onderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

De uitwisselingen van persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Artikel 57.

De maximale bewaringstermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit decreet worden verwerkt, conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels, conform artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Om de voormelde bewaartermijnen te bepalen, wordt rekening gehouden met al de volgende elementen:

1° de doelstellingen van de betrokken bevraging;

2° de cultureel-historische waarde van de bestuursdocumenten;

3° de statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie weergeven.

Artikel 58.

De administratie kan de volgende gegevens van experts die benoemd zijn voor de pool van experts, vermeld in artikel 18, en van experts die zetelen in de Adviescommissie Sociaal-cultureel Volwassenenwerk, vermeld in artikel 20, bekendmaken:

1° de voornaam en de familienaam van de expert;

2° de postcode van de hoofdverblijfplaats van de expert.

Artikel 59.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De Vlaamse Regering kan ook de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, nader omschrijven.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
13. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.

14. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁴ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵
15. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁶, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
16. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
17. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁴ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁵ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁶ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

3. Doelbinding

18. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
19. De volgende doeleinden worden in het decreet vermeld:
- Dit decreet heeft tot doel bij te dragen aan een duurzame, inclusieve, nietgesegregerde, solidaire en democratische samenleving door de civiele samenleving te versterken.*
20. De VTC herhaalt: het criterium bijdragen aan een gewenste maatschappij geeft in de praktijk erg veel appreciatieruimte aan de verwerkingsverantwoordelijke volgens de VTC zodat dit beter afgebakend moet worden. Minstens moet de verwerkingsverantwoordelijke bij haar verwerkingen voldoende transparantie bieden over de manier waarop haar verwerkingen bijdragen tot de realisatie van dat doeleinde.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
22. Het decreet bepaalt dat de dienst die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk optreedt als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens en ook de sociaal-culturele volwassenenorganisaties en het steunpunt sociaal-cultureel werk, in het kader van het indienen en verantwoorden van hun dossier bij de administratie, en bij de uitvoering van hun taken zoals bepaald in het kader van het decreet.
23. De VTC herhaalt dat ze aanbeveelt om “de dienst die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk” ook effectief te benoemen. Het moet immers voor de betrokkenen duidelijk zijn wie de verwerkingsverantwoordelijke is.
24. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
25. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB aangewezen zal zijn gelet op de lijst van de VTC met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
26. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:
- 3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 (zie hoger) van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS;
27. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁷.

⁷ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

5. Minimale gegevensverwerking

28. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
29. De **categorieën betrokkenen** zijn personeel, medewerkers, vrijwilligers en andere aangestelden.
30. De **categorieën gegevens** zijn (artikel 24):
- financiële gegevens;
 - gegevens over personeel, medewerkers, vrijwilligers en andere aangestelden;
 - organisatiegegevens;
 - werkings- en activiteitengegevens.

In het kader van het eerdere advies haalde de VTC aan:

De memorie van toelichting verduidelijkt dat persoonlijke kenmerken onder meer geslacht zijn, onder andere in het kader van het nagaan van een evenwichtige tewerkstelling in de sector. De VTC beveelt aan om de omschrijving dan aan te passen in naar “kenmerken die noodzakelijk zijn om een evenwichtige en representatieve vertegenwoordiging te verzekeren” aangezien “onder meer” te ruim is en de proportionaliteit op die wijze niet nagegaan kan worden. Ook is de VTC van mening dat de omschrijving “persoonlijke kenmerken” te ruim is om verwerkingen van gevoelige gegevens te verantwoorden.

Hiermee werd in de definitieve tekst rekening gehouden.

31. Wat de **ontvangers** betreft: de dienst die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
32. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.
33. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
34. De VTC herhaalt verder:

In het decreet wordt specifiek **de mededeling** geregeld van gegevens.

De VTC wijst erop dat er rekening zal moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

Verder kunnen bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid⁸ en de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen⁹ die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer.

⁸ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S., 10 september 2018)

⁹ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

Meer bepaald gaat het minstens om de volgende mededelingen:

1° van tewerkstellingsgegevens met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid¹⁰;

2° van het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen¹¹

3° van de opleidingsgegevens van de medewerkers, vrijwilligers en verantwoordelijken van de aanvragers, van personeel, vrijwilligers, verantwoordelijken en bestuursleden van het Steunpunt, van personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan en van kandidaat-experten met Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

35. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
36. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
37. Wat de **bewaartermijn** betreft, verwijst het decreet naar de beheersregels, conform artikel III.81, §2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.
38. Het decreet stelt verder dat bij het bepalen van deze bewaartermijnen dient rekening te worden gehouden met de doelstellingen van de betrokken bevraging, de cultureel-historische waarde van de bestuursdocumenten, en de statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie weergeven.
39. De VTC herhaalt dat deze termijnen echter geen maximale termijnen betreffen.
40. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, dienen in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens voorzien te worden, of toch minstens criteria opgenomen te worden die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Juistheid

41. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
42. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

43. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

¹⁰ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S., 10 september 2018)

¹¹ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

44. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 43, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
46. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
47. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
48. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁵.
49. Waar er sprake is van een databank beleidsinformatie gaat de VTC ervan uit dat deze beantwoordt aan de AVG en in het bijzonder aan de instellingen van privacy by design en privacy by default.
50. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁶.

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

III. BESLUIT

51. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota (luik 2);
- de doeleinden beter afbakenen (luik 3);
- de “dienst bevoegd voor sociaal-cultureel volwassenenwerk” ook effectief benoemen (luik 4);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de maximale bewaartermijn bepalen, minstens criteria opnemen die toelaten om de maximale bewaartermijn te bepalen (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-06-29 14:31:11 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

